

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้ จะได้เสนอวิธีการดำเนินการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาเทคนิคการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์ที่เลี้ยงชีพปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษาของกลุ่มวิทยาลัยครูนครหลวง (2) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์ที่เลี้ยงชีพผู้ทรงระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่ากับอาจารย์ที่เลี้ยงชีพผู้ต่ำกว่าปริญญาตรี (3) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์ที่เลี้ยงชีพที่มีประสบการณ์ในการนิเทศการฝึกสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป กับอาจารย์ที่เลี้ยงชีพที่มีประสบการณ์ในการนิเทศการฝึกสอนต่ำกว่า 3 ปีลงมา โดยกล่าวถึงกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งจะได้เสนอตามลำดับ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย อาจารย์ที่เลี้ยงโรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษา นักศึกษาฝึกสอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในแต่ละโรงเรียนที่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน จากกลุ่มวิทยาลัยครูนครหลวง 6 สถาบัน ซึ่งทำการสุ่มตัวอย่างวิทยาลัยครูโดยวิธีแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และเลือกได้วิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยครูเป็นทีทดลองแบบสอบถาม โดยขอแจ้งรายการของกลุ่มตัวอย่างประชากร ดังนี้

1. สุ่มตัวอย่างโรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษาของแต่ละวิทยาลัยครูในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2523 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 50 ของแต่ละสถาบัน รวมจำนวน 41 โรงเรียน

2. อาจารย์ที่เลี้ยง ใช้ประชากรทั้งหมด ร้อยละ 100 จากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละวิทยาลัยครู รวมจำนวน 252 คน

3. นักศึกษาฝึกสอน ใช้ประชากรทั้งหมด ร้อยละ 100 ซึ่งกำลังฝึกสอนอยู่ในโรงเรียนเดียวกันกับอาจารย์ที่เลี้ยงสังกัดอยู่ รวมจำนวน 252 คน

รวมจำนวนตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 504 คน โดยมีจำนวนจำแนกตามโรงเรียนฝึกสอนของแต่ละวิทยาลัยครูและกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

จำนวนตัวอย่างประชากรจำแนกตามโรงเรียนฝึกสอนของแต่ละวิทยาลัยครูและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	อาจารย์ที่เลี้ยง	นักศึกษาฝึกสอน	
<u>วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา</u>			
1. โรงเรียนวัดประดิวธาราม	7	7	14
2. โรงเรียนวัดอัมพวา	7	7	14
3. โรงเรียนวัดคงมุลเหล็ก	7	7	14
4. โรงเรียนวัดยางสุทธาราม	7	7	14
5. โรงเรียนวัดทองเพลิง	7	7	14
6. โรงเรียนวัดบุคคโล	7	7	14
7. โรงเรียนวัดเสวตฉัตร	7	7	14

ตารางที่ 1 (ต่อ)

โรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	อาจารย์ที่เลี้ยง	นักศึกษาฝึกสอน	
<u>วิทยาลัยครูธนบุรี</u>			
1. โรงเรียนอนุบาลสามเสน	6	6	12
2. โรงเรียนประถมทวีธาภิเศก	6	6	12
3. โรงเรียนวัดนุชนครประดิษฐ์	6	6	12
4. โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม	6	6	12
<u>วิทยาลัยครูสวนสุนันทา</u>			
1. โรงเรียนวัดสีตาราม	7	7	14
2. โรงเรียนวัดเทพราชกุฎธร	4	4	8
3. โรงเรียนวัดใหม่	4	4	8
4. โรงเรียนวัดปรีณายก	6	6	12
5. โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร	8	8	16
6. โรงเรียนวัดอินทราราม	5	5	10
7. โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริการาม	5	5	10
8. โรงเรียนวัดศรีเทพ	6	6	12
<u>วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ</u>			
1. โรงเรียนวัดโบสถ์	8	8	16
2. โรงเรียนวัดบางโพธิ์มาจาส	6	6	12
3. โรงเรียนวัดสร้อยทอง	6	6	12
4. โรงเรียนวัดมเหยงค์การาม	8	8	16
5. โรงเรียนวัดโสมนัส	5	5	10

ตารางที่ 1 (ต่อ)

โรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	อาจารย์พี่เลี้ยง	นักศึกษาฝึกสอน	
6. โรงเรียนสุโขทัย	5	5	10
7. โรงเรียนวัดราชผาติการาม	6	6	12
<u>วิทยาลัยครูพระนคร</u>			
1. โรงเรียนวัดหลักสี่	5	5	10
2. โรงเรียนวัดคอนเมือง	5	5	10
3. โรงเรียนพหลโยธิน	4	4	8
4. โรงเรียนประชาภิบาล	7	7	14
5. โรงเรียนบางบัว (เฟื่อง ตั้งตรงจิต)	5	5	10
6. โรงเรียนวัดแสนสุข	5	5	10
7. โรงเรียนมีนบุรี	5	5	10
8. โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์	5	5	10
<u>วิทยาลัยครูจันทระเกษม</u>			
1. โรงเรียนวัดสามัคคีธรรม	6	6	12
2. โรงเรียนบ้านลาดพร้าว	8	8	16
3. โรงเรียนวัดไผ่ตัน	8	8	16
4. โรงเรียนวัดลาดพร้าว	8	8	16
5. โรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์	5	5	10
6. โรงเรียนพญาไท	8	8	16
7. โรงเรียนวัดเทพศิลา	6	6	12
รวมทั้งสิ้น	252	252	504

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อสำรวจเทคนิคการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์ที่เลี้ยงที่ปฏิบัติอยู่ โดยจัดทำเป็น 2 ฉบับ คือ

- ฉบับ ก. สำหรับอาจารย์ที่เลี้ยงเกี่ยวกับเทคนิคที่ใช้ในการนิเทศการฝึกสอน
 ฉบับ ข. สำหรับนักศึกษาฝึกสอนเกี่ยวกับการใช้เทคนิคการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์ที่เลี้ยง

แบบสอบถามแต่ละฉบับมี 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check - list)
 ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการใช้เทคนิคการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์ที่เลี้ยง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งกำหนดน้ำหนักของการปฏิบัติเป็น 4 ระดับคือ

ปฏิบัติมากที่สุด	น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	4
ปฏิบัติมาก	น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	3
ปฏิบัติน้อย	น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	2
ไม่ปฏิบัติเลย	น้ำหนักคะแนนเท่ากับ	1

- ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องเทคนิคการนิเทศการฝึกสอน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open - ended)

* ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ยึดแนวเทคนิคการนิเทศการสอนของ ดร. สายพานรัตน์ เจ. ไมเนอร์ กวินน์ (J. Minor Gwynn) วิลเลียม เอช. เบอร์ตันและลีโอ เจ. บรัคเนอร์ (William H. Burton and Leo J. Brueckner) และเน็ค เอ. แพลนเคอร์ส (Ned A. Flanders) และได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาจากตำราเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและของต่างประเทศ
2. สัมภาษณ์และปรึกษากับผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านการนิเทศการสอนของวิทยาลัยครูกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครูและกรมสามัญศึกษา
3. เขียนแบบสอบถาม ตามแนวความคิดที่ได้จากการศึกษาและการสัมภาษณ์
4. นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ และรับข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม
5. นำข้อเสนอแนะที่ได้รับจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปปรับปรุงแบบสอบถามใหม่
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับอาจารย์ที่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอนของวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ กลุ่มละ 25 ชุด โดยใช้เวลารวบรวมแบบสอบถามกลับคืนภายใน 1 สัปดาห์
7. นำแบบสอบถามมาให้คะแนนและวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split - half Method) เป็นข้อคู่ ข้อคี่ ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามฉบับ ก. 0.94 และฉบับ ข. 0.96¹ ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามนี้ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ในการหาความเที่ยงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคู่และข้อคี่ จากแบบสอบถาม 50 ฉบับ โดยใช้สูตร

$$r_{xy} = \frac{[N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)]}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

¹ อรรถาธิบายละเอียดในภาคผนวก

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } r_{xy} &= \text{ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ X และ Y} \\ X &= \text{คะแนนข้อที่} \\ Y &= \text{คะแนนข้อที่}^1 \end{aligned}$$

2. แก้โดยสูตร

$$\begin{aligned} r_{tt} &= \frac{2r_{xy}}{1 + r_{xy}} \\ \text{เมื่อ } r_{tt} &= \text{ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งชุด} \\ r_{xy} &= \text{สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบสอบถามครึ่งชุด}^2 \end{aligned}$$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่หาความเที่ยงแล้วไปให้ตัวอย่างประชากรในโรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง บางแห่งด้วยตนเองและบางแห่งได้ขอความกรุณาจากอาจารย์นิเทศก์ของวิทยาลัยครูที่ไปนิเทศการฝึกสอนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนในการแจกและรับแบบสอบถามคืน

จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 504 ฉบับ ได้รับคืนมาและสามารถทำการวิเคราะห์ได้จำนวน 497 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.61 ดังแสดงในตารางที่ 2

¹ Frederick E. Croxton, Applied General Statistics, (N.J. : Prentice-Hall, and Englewood Cliffs, 1955), p. 469.

² William Wiersma, Research Method in Education, (N.Y. : J.B. Lipp-Cott Co., 1969), p, 187.

ตารางที่ 2

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามโรงเรียนฝึกสอนและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง		รวม	ร้อยละ
	อาจารย์ พี่เลี้ยง	นักศึกษา ฝึกสอน		
<u>วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา</u>				
1. โรงเรียนวัดประดิวชิธรรมาราม	7	7	14	100
2. โรงเรียนวัดอัมพวา	7	7	14	100
3. โรงเรียนวัดคงมุลเหล็ก	7	7	14	100
4. โรงเรียนวัดยางสุทธาราม	7	5	12	85.7
5. โรงเรียนวัดทองเพลิง	7	7	14	100
6. โรงเรียนวัดมุกคโล	7	7	14	100
7. โรงเรียนวัดเศวตฉัตร	7	7	14	100
<u>วิทยาลัยครูธนบุรี</u>				
1. โรงเรียนอนุบาลสามเสน	6	6	12	100
2. โรงเรียนประถมทวีธาภิเศก	6	6	12	100
3. โรงเรียนวัดบึงขกษัตริย์	6	6	12	100
4. โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม	6	6	12	100
<u>วิทยาลัยครูสวนสุนันทา</u>				
1. โรงเรียนวัดศีลาราม	7	7	14	100
2. โรงเรียนวัดเทพราชกุฎิ	4	4	8	100
3. โรงเรียนวัดใหม่	4	4	8	100

ตารางที่ 2 (ต่อ)

โรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง		รวม	ร้อยละ
	อาจารย์ ที่เลี้ยง	นักศึกษา ฝึกสอน		
4. โรงเรียนวัดปรินายก	4	6	10	83.33
5. โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร	8	8	16	100
6. โรงเรียนวัดอินทาราม	5	5	10	100
7. โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริการาม	5	5	10	100
8. โรงเรียนวัดศรีศศตพ	6	6	12	100
<u>วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ</u>				
1. โรงเรียนวัดโบสถ์	8	6	14	87.50
2. โรงเรียนวัดบางโพธิ์อมราวาส	6	6	12	100
3. โรงเรียนวัดสร้อยทอง	6	6	12	100
4. โรงเรียนวัดมัสjidนตการาม	8	8	16	100
5. โรงเรียนวัดโสมนัส	5	5	10	100
6. โรงเรียนสุโขทัย	5	5	10	100
7. โรงเรียนวัดราชณาติการาม	6	6	12	100
<u>วิทยาลัยครูพระนคร</u>				
1. โรงเรียนวัดหลักสี่	5	5	10	100
2. โรงเรียนวัดดอนเมือง	5	5	10	100
3. โรงเรียนพหลโยธิน	4	4	8	100
4. โรงเรียนประชาภิบาล	7	7	14	100

ตารางที่ 2 (ต่อ)

โรงเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง		รวม	ร้อยละ
	อาจารย์ ที่เลี้ยง	นักศึกษา ฝึกสอน		
5. โรงเรียนบางบัว (เฟิง คังตรงจิต)	5	5	10	100
6. โรงเรียนวัดแสนสุข	5	5	10	100
7. โรงเรียนมีนบุรี	5	5	10	100
8. โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์	5	5	10	100
<u>วิทยาลัยครูจันทรเกษม</u>				
1. โรงเรียนวัดสามัคคีธรรม	6	6	12	100
2. โรงเรียนบ้านลาดพร้าว	8	8	16	100
3. โรงเรียนวัดไผ่ต้น	7	8	15	93.75
4. โรงเรียนวัดลาดพร้าว	8	8	16	100
5. โรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์	5	5	10	100
6. โรงเรียนพญาไท	8	8	16	100
7. โรงเรียนวัดเทพศิลา	6	6	12	100
รวม	249	248	497	
ร้อยละ	98.80	98.41	98.61	

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ค่าตอบจากแบบสอบถามทั้ง 497 ฉบับ ดังนี้

1. คำตอบที่เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้นำมาแจกนับ (Tally) ความรายการข้อมูลของประชากร แล้วนำไปหาค่าร้อยละ
2. คำตอบของแบบสอบถามที่เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการฝึกสอน ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่าวิเคราะห์ โดยใช้ X̄ และ S.D.
3. เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์ที่เลี้ยง ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า กับอาจารย์ที่เลี้ยงที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และระหว่างอาจารย์ที่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการนิเทศการฝึกสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป กับต่ำกว่า 3 ปีลงมา โดยใช้ t - test
4. คำตอบของแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็น ได้จัดลำดับความถี่ความคิดเห็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นตรงกันมากที่สุด จนถึงให้ความเห็นน้อยที่สุด เพื่อประโยชน์ในการอภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะในบทที่ 5

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าความถี่
2. ค่าร้อยละ (Percent = %)
จากสูตร ร้อยละ = $\frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$
3. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean = $\bar{X}$) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = คะแนนเฉลี่ย

Σfx = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนผู้ให้ข้อมูล ¹

4. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.)

โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\Sigma fx^2}{N} - \left(\frac{\Sigma fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Σfx = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนผู้ให้ข้อมูล ²

5. ค่า t-test¹ โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที่ใช้พิจารณา t - Distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

S_1^2, S_2^2 = ค่ากำลังสองของความเบี่ยงเบนมาตรฐานกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

¹ ประคอง กรรณสูตร, สถิติประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 41.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

$N_1 : N_2 =$ จำนวนตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 1 และที่ 2 ¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

¹George A. Ferguson, Statistical Analysis in Psychology and Education, (New York : McGraw-Hill Company, 1966), p.62.